

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Quid nomine attributi intelligatur. cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

quæst. 13. articulo 4. amandata est, ideo de illis primum est disputandum.

DISPUTATIO CXVI.

An diuina attributa inter se, & ab essentia suapte natura, vel sola cogitatione distinguantur.

Quid nomine attributi intelligatur. cap. 1.

Quid senserit Gualterus, & Gilbertus. cap. 2.

Opinio Scoti. cap. 3.

Attributa diuina inter se, & ab essentia ante operationem non distingui autoritate monstratur. cap. 4.

Eadem opinio ratione ostenditur. cap. 5.

Respondetur argumentis Scoti. cap. 6.

CAPVT I.

Quid nomine attributi intelligatur.

VT id, de quo suscipitur disputatio, perspicue intelligatur, & variae vocum significationes non sint dissensionis, causa breuiter explicandum est, quid à nobis attributum diuinum appelletur.

Greg. igitur in primum dist. 8. quæst. 2. & Mart. quæst. 12. art. 3. in principio tria distinguunt, attributum, rationem, quam ipsi attributoilem vocant, & perfectionem dictam attributalem. Attributum sic definiunt, est nomen, quod de Deo, de omnibus personis simul, & de qualibet prædicari potest, denotans id, quod esse melius est, quam non esse. Hac ratione excluduntur à ratione attributi nomina relationum; nequeunt de qualibet persona seorsum prædicari: & nomina significantia actionem aliquam, quæ Deo cōuenit ex tempore, vt creatio: quia non est melior ipsa, quam non ipsa; hoc est, non est melius creare, quam non creare: quare hæc nomina, *Pater, Filius, Spiritus sanctus, creator, iustificator*, non sunt attributa Dei. Rationem vero, quam appellant attributibilem, dicant esse conceptum animæ formalem, quem exprimimus de Deo, audita voce ipsa attributi: denique perfectionem ipsam attributalem docent esse rem ipsam, quam de Deo concipimus, conceptum videlicet obiectiuum, quem de Deo habemus.

Fere eodem modo definiuit attributum Gab. in 1. d. 2. q. 2. art. 1. notabili 3. cum ait, esse mentale, seu vocale, seu scriptum prædicabile, quod natū est de Deo dici, & pro eo supponi potest, significans aliquam Dei perfectionem, quæ naturali ratione inuestigatur. Qua sane definitione licet cōplectatur ipse rationem creatoris, non tamen comprehendit relationes diuinas personales.

Durandus autem in primum distinct. 2. qu. 3. num. 6. & 7. putat, bifariam accipi attributum, latiori videlicet significatione, & magis propria priori modo inquit esse attributum, quidquid Deo tribuimus per modum cuiusdam denominationis: & hoc pacto etiam infinitas, & immensas dicuntur attributa. Eodem modo accepit attributum August. Niphus 12. meta. disput. 13. cap. 2. in fine, ubi inquit, attributum esse in Deo quidquid de ipso per modum accidentis, & adiectiui prædicatur: in quem sensum Auerroës 12. met. com. 39. attributa Dei vocauit dispositiones,

quasi additas essentiae. Posteriori modo, inquit Durandus, dicitur attributum, quod significat aliquam perfectionem communem Deo, & creaturis, vt iustitia, misericordia, & alia id genus: quod pacto æternitas, immensitas, & infinitas, & similia non sunt dicenda attributa. Sic videtur uisasse attributum Henricus quodlib. 5. qu. 1. lit. ra B. & H.

Denique Canariensis Episcopus in hunc articulum disp. 1. par. 2. asserit, attributum esse perfectionem Dei, quæ neque est relatio, neque illam rationem continet, siue realē, siue rationis: nihilominus intellectum, voluntatem, intelligere, & velle, inquit esse attributa: quia quauis vocaliter significentur, in suo tamen conceptu relationem non habent, nisi consequenter.

Mihi autem placet definitio Gabrielis, quam supra retulimus, ita, vt non definiatur nomen attributi, vt ille definit, sed res significata per nomen hoc est quæuis in Deo perfectio, quæ naturali ratione inuestigari potest, & à nobis significatur per modum alicuius formæ Deo adiacentis, qualis est sapientia, intellectus, voluntas, misericordia, &c. de quibus nunc controuersa est, quomodo inter se, & ab essentia distinguantur, vtum re ipsa, an sola cognitione. De relationibus vero, cum eadem sit nobis postea futura quaestio, in præsentia nihil dicemus: quare nec nomine attributi ipsas comprehendimus.

CAPVT II.

Quid senserint Gualterus, & Gilbertus.

AVgustinus Niphus 12. Metaph. disput. 13. cap. 3. refert sententiam Gualteri asserentis, cum summa Dei simplicitate esse distinctionem realem attributorum inter se, & ab essentia diuina. Probat vero, quia ea, quæ sunt in diuersis prædicamentis, vel quasi sunt in diuersis prædicamentis, distinguuntur realiter, attributa autem Dei, & essentia quasi sunt in diuersis prædicamentis: ergo inuicem distinguuntur realiter. Cum hac tamen distinctione Dei simplicitatem defendit hoc modo, quia vt aliquid ex pluribus componitur, non solum requiritur pluralitas, sed illa pluralitas, quæ in eo reperitur, ita debent inuicem vt partes comparari, vt vnum habeat rationem actus, alterum vero rationem potentie, aut iter se, aut respectu alicuius terrij, quod componunt, in Deo autem nihil potest habere rationem potentie, ergo licet in eo sint plura, non est compositio. Hac ratione vsus est postea Scotus, vt cum illa distinctione ex natura rei, quam ipse communiscitur, eandē Dei simplicitatem conferuet, citius in sententia quantum ab hac differat re ipsa, infra dicemus.

In hac eadem sententia putant aliqui fuisse Gilbertum Porretanum Episcopum Pictauiensem in commentario super Boetium de Trinitate, ubi vt refert Bernardus sermone 80. in Cantabrigia, has propositiones sic concedebat, & non contradicebat: *Præter est veritas, id est, verus, siue est veritas, id est, verus: Spiritus sanctus est veritas, id est, verus: & hi tres sunt vna veritas, id est, vna veritas.* Sic dicebat magnitudinem Dei, aut substantiam Dei, non esse ipsum Deum, ex quo aut veritatem Dei, non esse ipsum Deum, ex quo attributa ab essentia saltem, & ab ipso Deo differre